

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO 30.11.2020

MmV@eduskunta.fi

Keskuskauppakamari lausuu kunnioittavasti hallituksen esityksestä HE 199/2020 vp seuraavaa:

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikemarkkinavaltuutetun kelpoisuusehtoa. Voimassa olevan lain mukaan elintarvikemarkkinavaltuutetuksi voidaan valita henkilö, jolla on ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto, perehtyneisyys viran tehtäväänsä ja käytännössä osoitettu johtamistaito. Esityksen mukaan valtuutetulla ei edellytettäisi olevan oikeustieteellistä korkeakoulututkintoa, vaan riittäisi mikä tahansa ylempi korkeakoulututkinto.

Käsityksemme mukaan valtuutetun kelpoisuusvaatimusta ei tulisi muuttaa.

Valtuutettu laillisuusvalvojana

Elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtävänä on antaa elintarvikeketjun toimintaan liittyviä suosituksia, lausuntoja ja ehdotuksia sekä tiedottaa ja neuvoo elintarvikeketjun toimijoita hyvistä liiketavoista. Lisäksi ehdotuksen mukaan elintarvikemarkkinavaltuutettu valvoisi elintarvikemarkkinalain 2 a—2 g §:n säännösten noudattamista.

Tehtävä on oikeudellista arviointia

Valtuutettu keskeisenä tehtävänä on valvoa elintarvikealan toimijoiden suojaksi säädetyn lain noudattamista, minkä vuoksi valtuutetulla tulee olla erinomainen perehtyneisyys muun ohella kilpailulainsäädäntöön ja sopimusoikeuteen. Esimerkiksi elintarvikeketjun kauppapalautakunnan suositukset ovat pääasiassa koskeneet sopimusoikeudellisia kysymyksiä. Lautakunnalla on ollut hyvät edellytykset arvioida mainitun kaltaisia asioita, koska sen puheenjohtaja on yritys juridiikan professori, jonka erityisala on muun ohella sopimusoikeus. Lautakunnan varapuheenjohtaja on yritys juridiikan lehtori. Muista lautakunnan jäsenistä yksi on oikeustieteen tohtori ja yksi on

varatuomari. Tällainen juridiikan asiantuntemus on ollut ensiarvoisen tärkeää elintarvikeketjun asioista arvioitaessa.

Käsityksemme mukaan valtuutetulla tulee olla kyky arvioida oikeudellisesti elinkeinonharjoittajien sopimusehtoja, mukaan lukien niiden kohtuuttomuutta, ja elinkeinonharjoittajan menettelyn mahdollista sopimattomuutta. Tämä edellyttää sekä lainsäädännön että oikeuskäytännön syvällistä tuntemusta. Valtuutetun tehtävän vaativuutta lisää myös se, että kutakin tapausta arvioidaan yksittäistapauksittain, jolloin huomioon tulee ottaa kaikki asiaan vaikuttavat merkitykselliset seikat, mikä edellyttää ylempää oikeustieteellistä tutkintoa ja käytännön kokemusta lain soveltamisesta. Asiassa on lisäksi otettava huomioon asianosaisten oikeusturvan toteutumiseen liittyvät seikat.

Viime kädessä valtuutetun tulee viedä yksittäinen asia, esimerkiksi kiellettäväksi esitettävä menettely, tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tämä edellyttää valtuutetulta syvällistä prosessioikeudellista osaamista.

Yhteenvedona toteamme, että elintarvikemarkkinavaltuutetun kelpoisuusehtoja ei tule muuttaa.

Paula Paloranta

elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan sihteeri

Keskuskauppakamari